

Del 10: PP's første regeringsperiode (1996-2004)

3. marts 1996: Det konservative Partido Popular (PP) vinder under ledelse af José María Aznar parlamentsvalget

29. april 1996: Det baskiske PNV indgår aftale med PP der sikre sidstnævnte regeringsmagten.

26. juli 1996: Regeringen fastfryser lønningerne for de højestlønnede.

20. december 1996: Processen med privatiseringer begynder med teleselskabet Telefónica.

22. juni 1997: Joaquín Almunia bliver ny generalsekretær for PSOE.

12. juni 1997: ETA myrder byrådsmedlem fra PP Miguel Ángel Blanco med to skud i hovedet.

2. december 1997: Spanien indgår i NATO's militære samarbejde.

1. april 1998: Aznar bekendtgør i parlamentet at Spanien ophæver handelsboykotten imod Cuba.

16. september 1998: ETA annoncerer våbenhvile.

13. juni 1998: PP bliver den store sejrherre ved byråds- og Europa Parlamentsvalgene.

21. januar 1999: ETA bryder sin egen våbenhvile med mordet på oberst Pedro Antonio Blanco García.

12. marts 2000: PP opnår under Aznar flertal alene ved parlamentsvalget.

5. april: For første gang får Spanien kvindelige præsidenter for de to kamre (kongressen og senatet) i skikkelse af PP's Luisa Fernanda Rudi og Esperanza Aguirre.

23. januar 2001: Der indføres ny udlændingelov. Denne giver mulighed for at udvise illegale indvandrere der ikke kan opnå flygtningestatus.

27. juli 2001: Regeringen indgår aftale med 15 autonomier om ny finansieringsmodel for de selvstyrende områder.

1. januar 2002: Euroen indføres.

14. april 2002: Ahmed Brahin arresteres i Barcelona. Han formodes at være en del af den spanske gren af Al Qaeda og at have medvirket i planlægningen af angrebene 11. september 2001 i New York.

20. juni 2002: Første større generalstrejke i PP's regeringstid.

19. november 2002: Olietankeren Prestige synker 250 kilometer ud for Galiciens kyst, hvilket betyder en stor forureningskatastrofe.

Oktober 2003: ETA's trusler imod journalister tager til.

Valget 1996

Parlamentsvalget 3. marts 1996 havde en deltagelse på 77%, hvilket var temmelig højt. Det gik kun delvist som meningsmålingerne spåede. Det konservative Partido Popular (PP) vandt, men med et mindre forspring til det socialdemokratiske PSOE end antaget. Som i seneste valgperiode fik Spanien en regering som måtte regere på støtten fra andre. Således forhandlede PP sig tilrette med catalanske CiU (Convergencia i Unió). Prisen blev af 30% af skatteindtægterne skulle gå til de regionale autonomier, hvilket var en fordobling. Dette var en fordel for rige regioner med et solidt skattegrundlag som Catalonien, men ikke for fattige regioner som Andalusien.

CiU støttede således PP i parlamentet, men nægtede at indgå i regering. Ligeledes lavede baskiske Partido Nacionalista Vasco (PNV) og canariske Coalición Canaria aftaler med PP.

PP gjorde sig store bestræbelser på at mindske inflationen og førte en hård politik omkring overholdelse af de offentlige budgetter. Økonomi og handelsminister Rodrigo Rato havde det held at de internationale konjunkturer var fordelagtige. Således fik Spanien en gennemsnitlig årlig vækst i valgperioden på 3% og inflationen blev holdt nede på 2%, renten på 6,9% og det offentlige underskud på 2,9%. Den offentlige gæld svarede til 68,1% af bruttonationalproduktet. Arbejdsløsheden faldt til ved valgperiodens udgang at være på 15%. Der var dog stor regional forskel. I Extremadura lå arbejdsløsheden på 23%.

Således opfyldte Spanien kravne for at man pr. 1. januar 1999 kunne tilslutte sig ØMU'en, med den konsekvens at man nogle år efter skulle overgå til at anvende euro, hvilket der ikke på de kanter var synderlig modstand overfor. Spanierne så det som bevis på, at man var blevet en fuldt integreret del af det demokratiske Europa.

PP regeringen satte fart i privatiseringerne af offentlige virksomheder så som energiselskaberne Repsol og Endesa og teleselskabet Telefónica. En politik som PSOE

var noget tøvende overfor. PP regeringen liberaliserede ydermere markederne for gas, elektricitet og olie.

Samtidig nåede man til enighed med fagbevægelsen om reformer, som gjorde arbejdsmarkedet mere fleksibelt. Det blev lettere at fyre folk, men det blev også lettere at ansætte for kortere perioder, hvilket medførte kritik fra venstrefløj. Men resultatet blev flere arbejdspladser.

Hvad udenrigspolitik angår tilsluttede Spanien sig i 1999 fuldt ud NATO's militære samarbejde og deltog samme år i militæralliansens bombeoperationer i ex Jugoslavien i forbindelse med Kosovo krigen. Hvad Latinamerika angår måtte ministerpræsident Aznar genoverveje hans faste kurs overfor Cuba, hvis kommunistiske styre han ikke kunne lide. Årsagerne var et ønske fra spansk erhvervsliv om at kunne investere på øen. Det var ikke bare på Cuba de spanske forretningsfolk plejede deres interesser, men i hele Latinamerika. I denne periode så man stort engagement fra spansk side over hele Latinamerika både hvad forretningslivet angik, men også på det kulturelle plan, hvor fx mange latinamerikanske forfattere så fordele i at blive udgivet på spanske forlag, da disse bedre kunne promovere deres bøger. Latinamerika var dog ikke udelukkende en lukrativ forretning for det spanske erhvervsliv. Fx blev forventningerne om gevinst mindsket radikalt efter at den økonomiske krise brød ud i Argentina i 2000. I Latinamerika opstod der modstand imod det moderne spanske "generobringsstog". Også i Nordafrika og især i Marokko plejede Spanien sine handelsinteresser.

Indenrigspolitisk gennemførte regeringen også en professionalisering af de væbnede styrker. De blev reduceret til 150.000 trupper og den tvungne værnepligt blev fjernet fra 2003.

I september 1998 erklærede den baskiske terrororganisation ETA våbenhvile på ubestemt tid. Den holdt et år. Herefter strammede regeringen politikken overfor terrorismen, men alligevel fandt der flere mord sted på journalister, politikere og militærfolk. De største indenrigspolitiske problemer var netop terrorismen og immigrationen. Der var enighed mellem de to store partier PP og PSOE om den hårde kurs overfor terrorismen, hvilket fik mindsket angrebnes omfang, men helt at standse dem kunne man ikke.

PP bestræbte sig på at forøge sin andel af stemmerne, så man kunne få flertal alene i næste valgperiode. I kampen om vælgerne imod PSOE slog PP på partiets fortidige fejl og skandaler samt lagde hindringer i vejen for deres adgang til massemedierne. Dette skabte et meget anspændt politisk klima. Men PP's mest succesfulde virkemiddel overfor PSOE var nok ikke disse tiltag eller PSOE's svage oppositionspolitik i disse år, men PP's kursændring, hvor man nu mere gik imod midtervælgerne, med forsikringer om at man ikke ville nedbryde den nyoprettede velfærdsstat.

PSOE virkede desorienteret efter så mange år ved magten. I kølvandet på Felipe González afgang opstod der en stor ledelsesmæssig krise. Efterfølgeren Joaquín Almunia havde svært ved at skabe ro i egne rækker, og blev beskyldt for at være González forlængede arm.

Det faktum at PP ikke havde flertal i parlamentet, gav de regionale nationalistiske partier stor indflydelse. Paradoksalt nok førte dette til at de blev mere yderligtgående.

Anden valgperiode

Der blev udskrevet nyvalg til afholdelse 12. marts 2000. Det var ventet at PP ville få fremgang og at PSOE ville gå tilbage. Men det var ikke forudset, at det ville blive så drastisk som det blev, hvorfor Joaquín Almunia gik af. PP fik 183 pladser, hvilket betød at de sad på flertallet alene og kunne regere uden hensyntagen til andre. José María Aznar bekendtgjorde, at han ikke ville stille op næste gang. Han ville fremstå som Spaniens ubestridte leder som standsede på toppen, så han efterfølgende kunne få en international toppost. I september 2003 blev Mariano Rajoy valgt som Aznars efterfølger som PP's leder.

Den økonomiske krise der begyndte i 2001 bevirkede at inflationen og arbejdsløsheden tog til. Endvidere steg boligpriserne med omkring 10-15% årligt i denne valgperiode. Dette var langt større end lønstigningerne. Dette var en af den spanske befolknings største bekymringer. Tidligere havde både PP og PSOE været tilhængere af indvandring, som Spanien oplevede i stor stil både fra Latinamerika og Nordafrika. Denne skulle styrke Spanien kommercielt, ved at skaffe billig arbejdskraft til landbrug og industri. Men nu begyndte modstanden overfor indvandrerne i befolkningen at vokse. Større og større hegn

omkring de spanske enklaver i Afrika Ceuta og Melilla skulle bidrage til at stoppe migranterne.

Fra 1. januar 2002 begyndte euroen at være gangbar valuta, og der blev sagt farvel til pesetaen. Regeringen gennemførte endvidere en uddannelsesreform, som skulle højne niveauet i skolerne og på universiteterne. PP var utilfreds med den stigende rolle catalansk og baskisk sprog havde fået i uddannelsessektoren i disse to områder og ønskede med reformerne at fremme det spanske sprogs rolle. Selvom halvdelen af eleverne i Catalonien og Baskerlandet havde spansk som modersmål, blev de ikke undervist på dette sprog. Men PP's reform blev ignoreret af de regionale selvstyrelser.

Olietransportskibet Prestige sank 13. november 2002, hvilket betød den største forureningstragedie i Spaniens historie. Mere end 2000 kilometer kyststrækning i Spanien og Frankrig led skade.